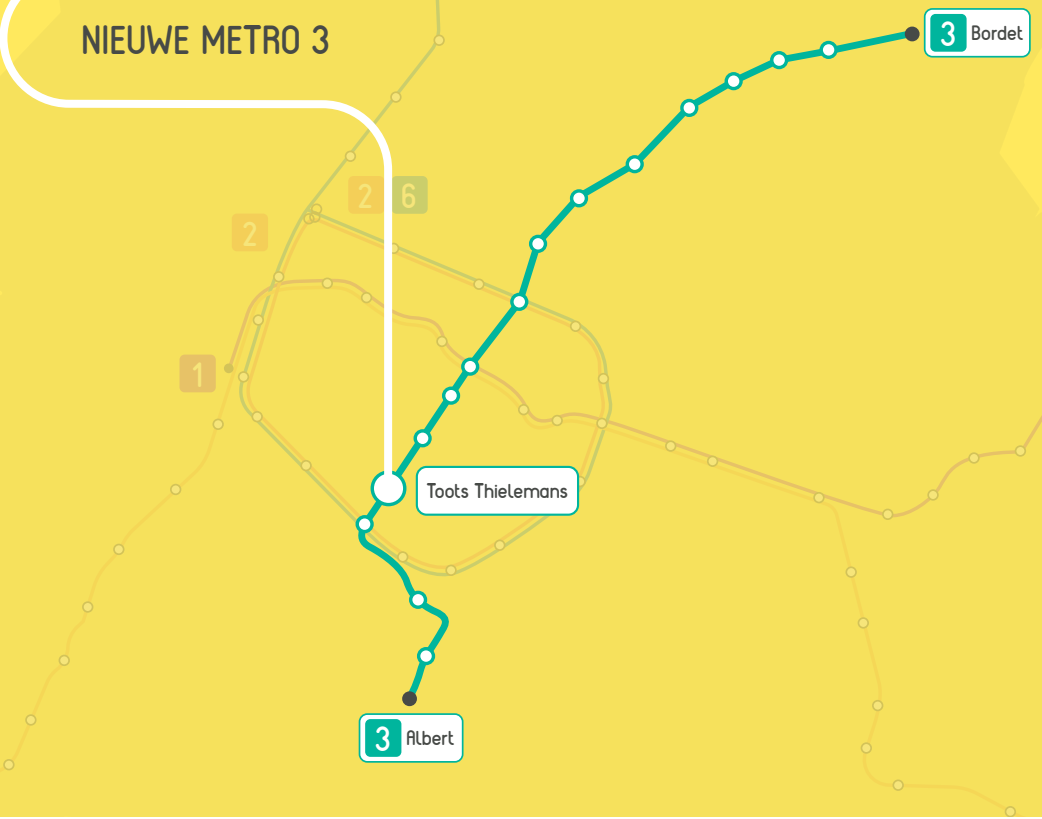

METRO STATION TOOTS THIELEMANS

NIEUWE METRO 3

REALISATIE METROLIJN 3

OVER ENKELE JAREN KRIJGT BRUSSEL EEN NIEUWE METROLIJN. DIE BRENGT U IN 20 MINUTEN VAN HET NOORDEN (STATION BORDET IN EVERE) NAAR HET ZUIDEN (STATION ALBERT IN FORST), VIA HET CENTRUM VAN DE STAD. LIJN 3 VORMT ZO EEN BELANGRIJKE UITBREIDING OP UW VERTROUWDE METRONET.

DE REALISATIE VAN METROLIJN 3 BRENGT GROTE WERKEN MET ZICH MEE: DE BESTAANDE PREMETRO OMBOUWEN TOT METRO, EEN NIEUWE TUNNEL BOREN, ACHT NIEUWE STATIONS EN EEN NIEUWE STELPLAATS BOUWEN.

HET PROJECT WORDT UITGEVOERD IN 2 AFZONDERLIJKE EN OPEENVOLGENDE FASES.

Station Toots Thielemans

Project M3 is een partnerschap tussen Beliris en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

FASE 1

2020 - 2025

TRANSFORMATIE VAN PREMETRO NAAR METRO, TUSSEN ALBERT EN HET NOORDSTATION.

De metrolijn bestaat al gedeeltelijk met de premetro waarop de trams ondergronds rijden tussen Albert en het Noordstation. De ombouw tot een volwaardige metro zal de capaciteit en het comfort van de reizigers gevoelig verhogen.

De stations van de premetro worden aangepast voor de metro, onder meer door de perrons te verhogen. De uitzondering is station Lemonnier, een tramstation uit de jaren '50, dat niet voorzien is om de metro te ontvangen en bovendien niet beantwoordt aan de hedendaagse

eisen inzake toegankelijkheid en reizigerscomfort. Daarom wordt vlakbij een nieuw metrostation gebouwd: Station **Toots Thielemans**.

Station Lemonnier blijft in gebruik voor tramlijnen 51 en 82. Na de in dienst stelling van de metro tussen Albert en het Noordstation, krijgt het station een grondige renovatie. Een ondergrondse verbindingsgang zorgt voor aansluiting met Metro 3.

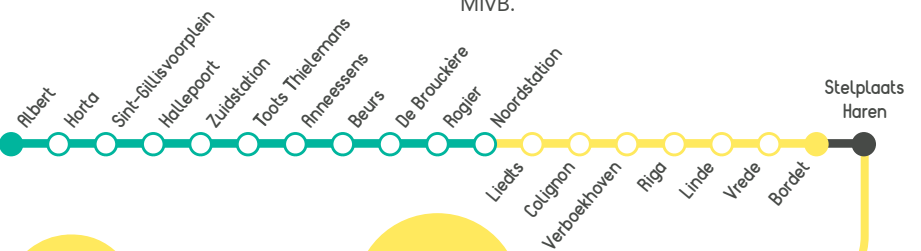
De eerste fase omvat ook de omvorming van het **station Albert** tot een multimodaal station voor de eindpunten van metro 3 en de trams 4 en 51.

De lijn M3 tussen Albert en het Noordstation wordt in gebruik genomen in 2025.

Deze werken worden aangestuurd door de MIVB.

MET LIJN 3 KRIJGEN REIZIGERS EEN NIEUWE METROLIJN VAN 10,3 KM LANG MET 18 STATIONS.

FASE 2

UITBREIDING VAN DE METROLIJN TUSSEN HET NOORDSTATION EN BORDET.

In de tweede fase wordt metrolijn 3 uitgebreid naar het noorden, met de aanleg van een 5 km lange tunnel tussen het Noordstation en het station Bordet en de bouw van 7 nieuwe stations: **Liedts, Colignon, Verboekhoven, Riga, Linde, Vrede, Bordet**.

Vrede en Bordet. Op het terrein van de stelplaats voor tram en bus in Haren wordt ook een nieuwe **metrostelplaats** gebouwd.

Momenteel loopt de vergunningsprocedure voor deze werken. Deze werken worden aangestuurd door Beliris.

IN SEPTEMBER 2020
 STARTEN DE WERKEN
 VOOR DE BOUW VAN HET
 NIEUWE METROSTATION
 TOOTS THIELEMANS, EN ER
 WORDEN NIEUWE STUKKEN
 METROTUNNELS GEBOUW
 VOOR DE AANSLUITING
 OP DE BESTAANDE
 PREMETROTUNNELS.

Het project "Metro Toots Thielemans" werd door de MIVB toevertrouwd aan SM TOOTS, een tijdelijke vereniging van de aannemers Besix, Jan De Nul en Franki Construct.

HOE WORDEN DE WERKEN GEORGANISEERD?

Er worden nieuwe ondergrondse structuren gebouwd en er worden aanpassingswerken uitgevoerd aan de bestaande infrastructures. De werken gebeuren in 4 ZONES die elk hun bijzonderheden hebben:

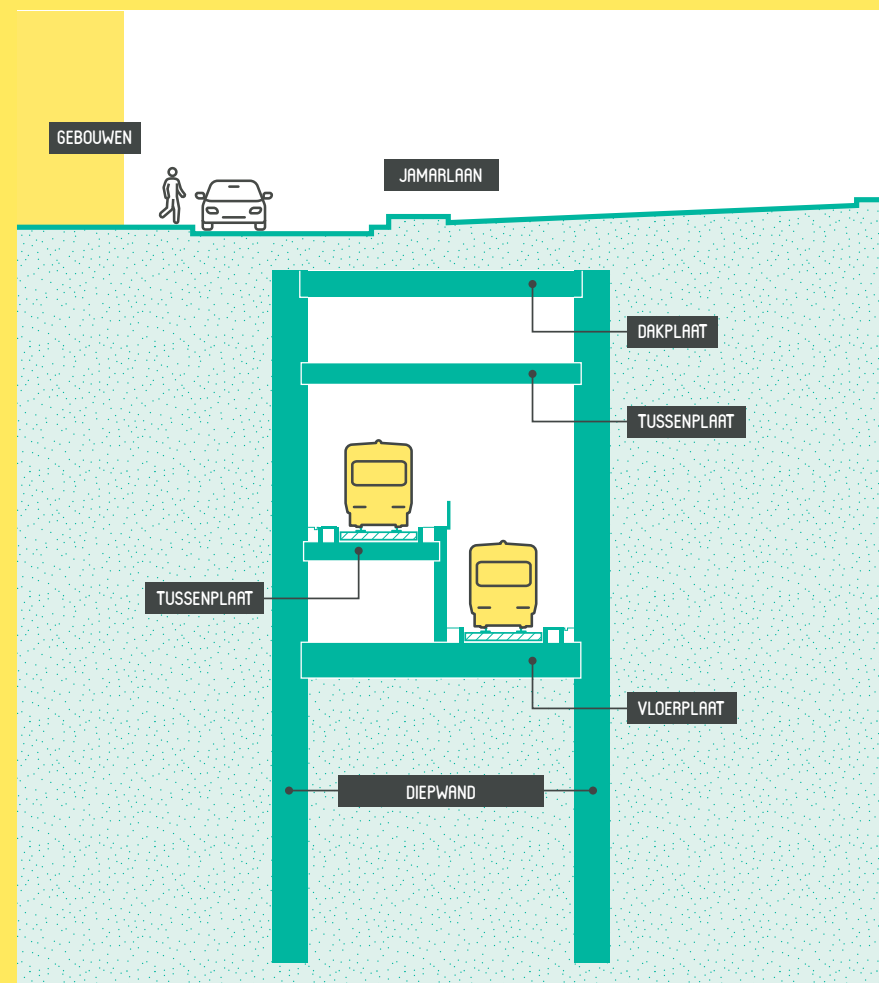

BUURTBEWONERS
 WORDEN REGELMATIG
 GEÏNFORMEERD OVER DE
 AANPAK EN HET VERLOOP
 VAN DEZE WERKEN.

1 ZONE JAMAR

Er wordt een nieuwe tunnel gebouwd met een lengte van 200 meter om het nieuwe station te verbinden met de bestaande infrastructuur ter hoogte van het Baraplein.

Er wordt gewerkt met de "cut & cover" techniek. Eerst worden de tunnelwanden (uitgevoerd met slibwanden) en de dakplaat van de tunnel gerealiseerd. De resterende werken (uitgraving, betonstructuren, afwerkingen en installaties) worden ondergronds uitgevoerd om de hinder te beperken. Nadien volgt de volledige heraanleg van de bovengrond.

2 ZONE KLEINE RING

Deze zone ligt temidden van het drukke kruispunt op de Kleine Ring. Hier wordt eveneens een **stuk tunnel** gebouwd die de verbinding zal maken tussen de tunnel "Jamar" en het station Toots Thielemans. Dit stuk heeft een lengte van 80 meter en wordt uitgevoerd met dezelfde "cut & cover" techniek, maar hier moet een complexe knoop van grote rioleringscollectoren doorkruist worden. De werken in deze zone zijn daarom opgedeeld in meerdere fases.

Vanuit deze zone wordt ook het **verbindingsstuk** gemaakt naar de Tunnel "Jamar", onder de bestaande tramtunnel. Hiervoor worden speciale ondergrondse technieken toegepast zoals **grondbevrozingen**. Tijdens deze fase wordt ook een **ondergrondse verbindingsgang** gerealiseerd tussen het toekomstig station Toots Thielemans en het station Lemonnier.

DE VERKEERSSITUATIE OP DE KLEINE RING

De werkzaamheden in deze zone hebben ook een impact op de verkeerssituatie. Er komt een grote rotonde om het verkeer te regelen op de Kleine Ring.

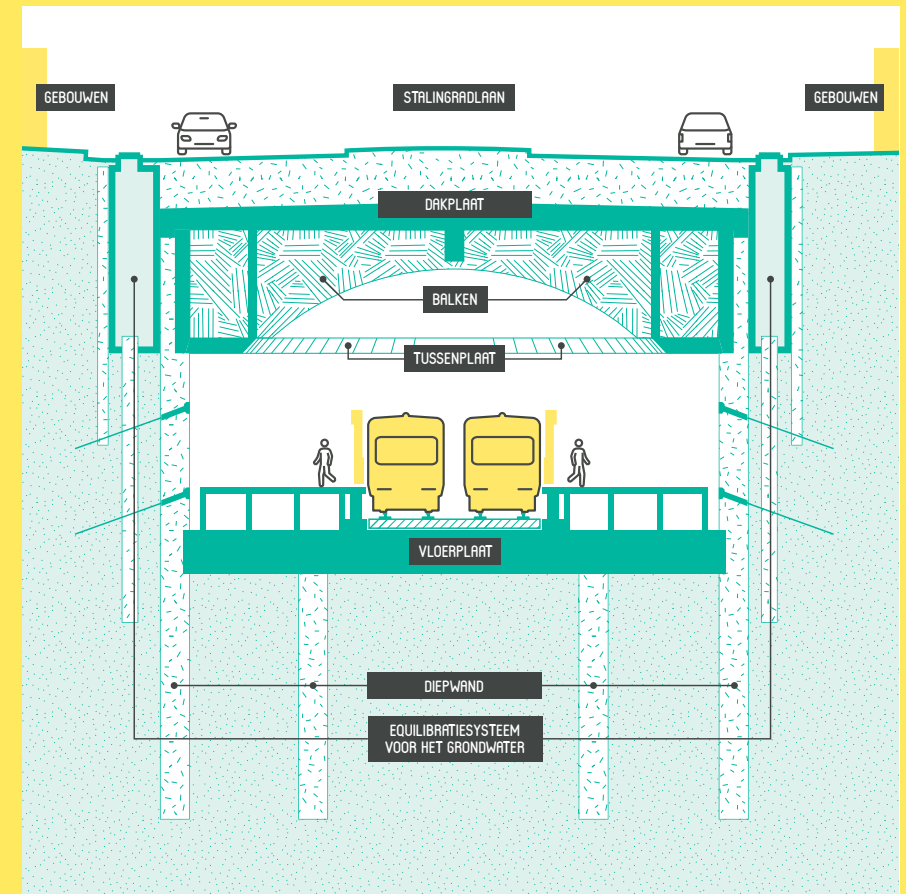
BUURTBEWONERS WORDEN REGELMATIG OP DE HOOGTE GEHOUDEN OVER DE VERKEERSSITUATIE IN DE ZONE WAAR MEN WOONT, VIA EEN FLYER PER ZONE MET DETAILINFORMATIE.

3 ZONE STALINGRAD

Onder de Stalingradlaan (15m diep) wordt het **nieuwe metrostation Toots Thielemans** gebouwd. Dit bouwwerk met een lengte van 250 meter wordt eveneens met een "cut & cover" techniek uitgevoerd. Om de hinder bovengronds te beperken worden de bovengrondse werken (funderingen/slibwanden & dakplaat) in **meerdere fases** gerealiseerd. Eerst werkt men aan de kant van de **oneven huisnummers** en vervolgens aan de kant van de **even huisnummers** van de Stalingradlaan. Daarna vinden de werken hoofdzakelijk ondergronds plaats. Nadien volgt de volledige heraanleg van de bovengrond.

Tijdens deze fase wordt ook gewerkt op de **hoek van het Zuidpaleis** (Stalingrad nr. 75) om een toegang tot het metrostation te maken. Een tweede toegang komt aan het voetpad op de hoek van de Stalingradlaan en Kleine Ring.

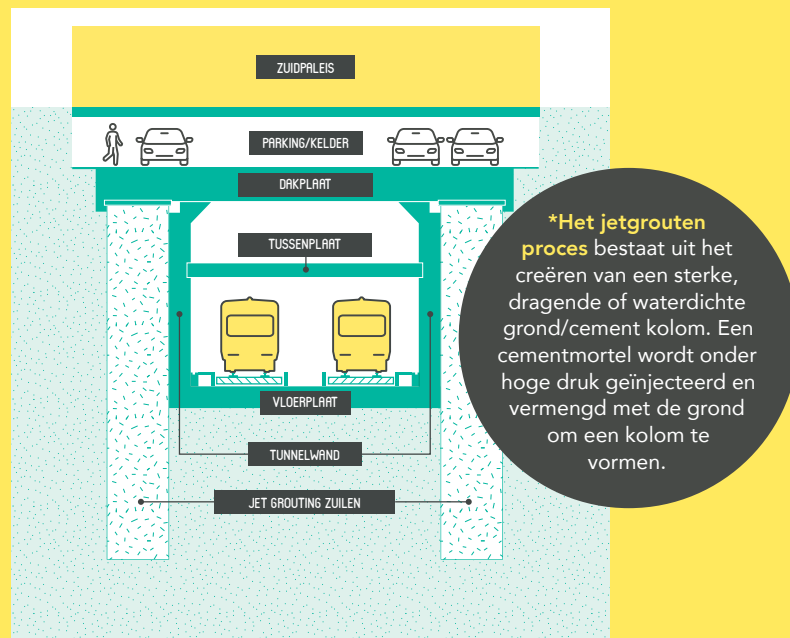

4 ZONE ZUIDPALEIS – LEMONNIER

Tussen het nieuwe station Toots Thielemans en de bestaande premetrotunnel, gelegen onder de Lemonnierlaan, wordt een **nieuwe verbindingstunnel** met een lengte van 150 meter aangelegd. Deze werken worden uitgevoerd vanuit de werfzone Stalingrad, vanuit de kelders van het Zuidpaleis en vanuit de werfzone in de Lemonnierlaan en Rogier van der Weydenstraat.

Het **deel van de tunnel dat onder het Zuidpaleis loopt** wordt met speciale technieken uitgevoerd. Er wordt gewerkt vanuit de kelders en de parking onder het Zuidpaleis. Om de nodige kelders vrij te kunnen maken werd in de zomer van 2020 **Stalingrad Village** gebouwd: de geïmpacteerde handelszaken verhuizen tijdelijk naar deze winkelcontainers zodat hun activiteiten verdergezet kunnen worden tijdens de werken. In de kelders worden verschillende verstevigingen op het bestaande gebouw geplaatst. Daarna worden de tunnelwanden tot 20m diep in de grond gerealiseerd met **"Jet Grouting*"**-technieken. Aansluitend wordt de dakplaat op deze wanden gemaakt. De uitgravingswerken en het realiseren van de verschillende betonstructuren van de tunnel worden vervolgens volledig ondergronds uitgevoerd. De kelders en parking van het Zuidpaleis worden daarna in hun oorspronkelijke staat hersteld.

Aan de kant van de Lemonnierlaan wordt de **"aansluitingsdoos"** gemaakt tussen de nieuwe tunnel onder het Zuidpaleis en de bestaande premetrotunnel, en de bestaande rioolstructuren worden aangepast.

Op de website www.metro3.be kan u vanaf eind oktober een video bekijken over de werkzaamheden en de gebruikte technieken.

VOLUIT VOOR EEN LEEFBARE WERF

⚠ MINDER HINDER

WE DOEN ER ALLES AAN OM DE WERFZONE VEILIG, AANGENAAM EN VOL LEVEN TE HOUDEN:

- **Mobiliteit:** maximaal in dienst houden van het openbaar vervoer, optimale werfzones en maatregelen voor een minimale overlast van het werfverkeer. We streven zo veel mogelijk naar een stabiele en duidelijke verkeerssituatie.
- **Werkuren:** ma. > za. 7u tot 19u
- **Geluid & Trillingen:** vaste elektrische aansluiting en geluidsarme generatoren, trillingsarme technieken, continu monitoring van geluid en trillingen.
- **Properheid op en rond de werfzones:** veilige en verzorgde werfafsluitingen en extra inspanningen om de afsluitingen te verfraaien, gebruik van spatschermen bij de funderingswerken, beperken van stofvorming, proper houden van het omliggende wegdek.
- **De Zuidmarkt** op zondag wordt mits wat aanpassingen volledig behouden.
- **CO²:** diverse maatregelen zijn genomen om de CO² afdruk van de werf (voornamelijk aan- en afvoertransporten) te beperken. Dit wordt van dichtbij opgevolgd tijdens de hele duur van de werken.

📋 MONITORING

Gelet op de nabijheid van bestaande gebouwen en infrastructuur, worden er tijdens de duur van de werken een groot aantal monitoringssystemen (automatische totaalstation, topografische metingen, grondwatertafelopvolging, enz) geplaatst op de omliggende gebouwen en omgeving. Daarnaast worden ook volledige plaatsbeschrijvingen uitgevoerd vóór de start van de ingrijpende activiteiten in de verschillende zones.

🛠 VEILIGHEID

Veiligheid op en rond de werf staat uiteraard meer dan ooit centraal bij het uitvoeren van een project van deze complexiteit. De MIVB en SM Toots zetten samen met de andere betrokken partijen alles in het werk om deze veiligheid ten allen tijde te garanderen.

🗨 COMMUNICATIE

We houden u regelmatig op de hoogte van de evolutie van de werf en bij elke nieuwe fase communiceren we per zone en in detail over de geplande werkzaamheden. We verspreiden flyers per zone en u kan op www.metro3.be alle informatie terugvinden.

HET PACT TOOTS THIELEMANS

De werken zullen onvermijdelijk voor hinder zorgen. De partners van Metro 3 doen er alles aan om de hinder zoveel mogelijk te beperken en de wijken te ondersteunen.

Daarom heeft de Brusselse vervoersmaatschappij MIVB samen met de gewestregering, Brussel Mobiliteit en Hub.Brussels het **pact Toots Thielemans** gesloten, enerzijds met de gemeente Sint-Gillis en anderzijds met de stad Brussel, waarin een heleboel begeleidende maatregelen werden opgenomen.

Concrete maatregelen in het pact zijn onder meer de aanstelling van een hypercoördinator, een ombudsman en een werffacilitator. Handelaars en buurtbewoners worden betrokken via regelmatige panelvergaderingen waar ze ook zelf ideeën kunnen aanbrengen om de hinder te beperken. Verder voorziet het pact ook in een verhoging van de door het Gewest voorziene schadevergoedingen voor handelaars die slecht bereikbaar zijn door de werf.

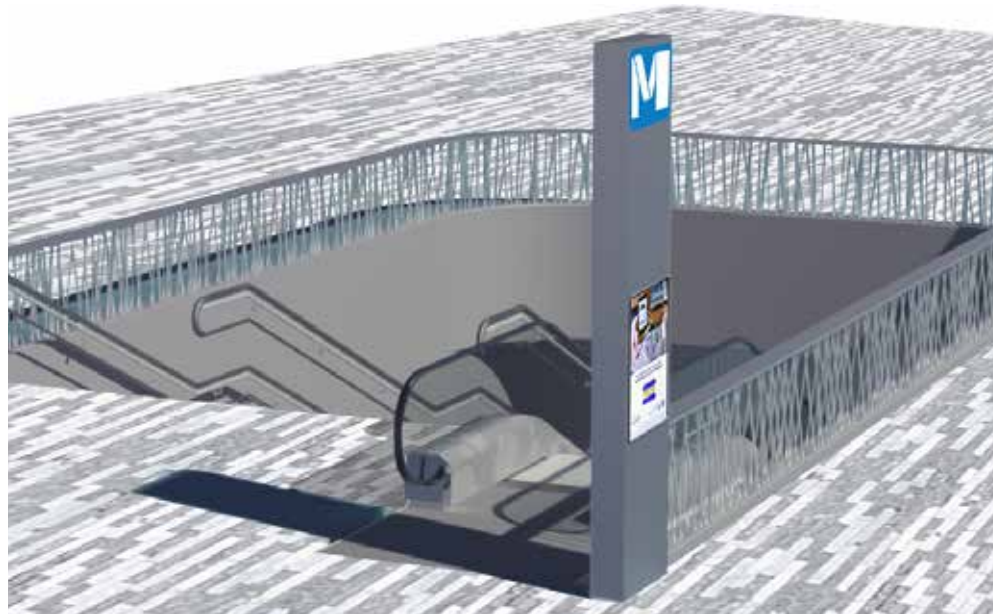
En dan is er nog Stalingrad Village, een speciaal opgericht tijdelijk winkeldorp waar zeven handelszaken hun intrek nemen voor 2,5 jaar.

Om de aantrekkelijkheid van de wijk te verzekeren zorgt men voor een mooie aankleding van de werf en wordt budget voorzien voor specifieke campagnes en animaties.

Tot slot willen de partners werk maken van een kwalitatieve heraanleg van de openbare ruimte zodra de werf achter de rug is. Hiervoor zal de wegbeheerder een specifiek begeleidingscomité oprichten

voor de verschillende belanghebbenden, waaronder de gemeentediensten en de wijkverenigingen.

De volledige tekst van het pact kan u terugvinden op www.metro3.be

MOBILITEIT IN DE HUIDIGE TIJDSGEEST

Dankzij de aanleg van de toekomstige metrolijn tussen Bordet en Albert zal de MIVB de groeiende reizigersstroom kunnen opvangen, in een regio waar de bevolking jaar na jaar toeneemt. Deze verbetering van het openbaar vervoersaanbod speelt ook in op de veranderende mobiliteit in de binnenstad met oa. de ontwikkeling van voetgangerszones. Het is het hele mobiliteitsgebeuren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat in een moderner dynamisch jasje gestoken wordt, in een tijd dat kwaliteit van de verplaatsingen steeds crucialer wordt voor de grote steden.

METRO 3, DAT IS:

14.000 PLAATSEN
PER RICHTING

IN DIENST
20 UREN PER DAG

EEN METRO OM DE
3 MINUTEN

365
DAGEN/JAAR

HET TRAJECT BORDET-ALBERT
IN 20 MINUTEN

COMMERCIELE SNELHEID
VAN 30 KM/UUR

HEEFT U VRAGEN OVER HET PROJECT M3 OF OVER DE GEPLANDE WERKZAAMHEDEN?

Meer **informatie** vindt u op www.metro3.be. U kan ook terecht in het **Infopunt M3**, gelegen in de Lemonnierlaan 124, 1000 Brussel. In dat lokaal houdt onze Ombudsman permanentie elke maandag van 9 tot 12 uur of op afspraak.

Ombudsman
0490 52 38 98
ombudsmanM3@mivb.brussels

Schrijf u in op onze **nieuwsbrief** op www.metro3.be

Het laatste werfnieuws ontvangen via **WhatsApp?**

Bewaar het nummer van de Ombudsman op uw smartphone en stuur het bericht **INFO TT NL Naam + Voornaam** om u in te schrijven op de verzendlijst.

DE ZOEKTOCHT NAAR PRAGMATISCHE OPLOSSINGEN

Als Ombudsman van de MIVB voor de bouw van het nieuwe metrostation Toots Thielemans, heb ik uiteenlopende opdrachten. Mijn kantoor bevindt zich in het hart van de bouwplaats en ik sta vaak op de eerste lijn om klachten en opmerkingen van buurtbewoners en/of handelaars te ontvangen.

**SAMIR : "MIJN TEAM EN IK
BLIJVEN ALTIJD BESCHIKBAAR
VOOR BUURTBEWONERS EN
HANDELAARS."**

Indien nodig vind ik snel oplossingen, rekening houdend met de beperkingen van de werkzaamheden. Mijn team en ik blijven op elk moment beschikbaar voor buurtbewoners en handelaars. Ik ben tegelijkertijd vertrouwenspersoon, begeleider, facilitator, bemiddelaar of tolk. Met al die rollen ben ik de hoeksteen van de relaties met de buurtbewoners en handelaars die de impact van de bouwwerkzaamheden van de Metro voelen.

Bouwheer: MIVB / Aannemer: SM Toots (Besix-Jan De Nul-Franki Construct) / Studiebureau/architect: SM Greisch-SYSTRASUM Project /
Controlebureau: SECO / Veiligheidscoördinatie: AM COSEP-SGI Ingénieurs

